

DE UITVERKIEZING

Wanneer we aan de uitverkiezing denken, dan brengen we dat doorgaans in verband met de leer zoals die in de reformatorische kerken wordt beleden en is uitgewerkt in de zogenaamde Dordtse Leerregels.

DE DORDTSE LEERREGELS

In de Dordtse Leerregels komt het erop neer dat alle mensen van nature verloren zijn, maar dat God sommigen van hen in dit leven het zaligmakende geloof geeft waardoor ze verlost en behouden worden, terwijl Hij dat aan de anderen onthoudt opdat ze veroordeeld zouden worden. Dit is Gods eeuwige besluit van verkiezing en verwerping.

Volgens deze leer is deze verkiezing en verwerping een onveranderlijk voornemen van God, waardoor Hij reeds voor de grondlegging der wereld uit het hele menselijke geslacht een vast aantal mensen tot het heil heeft uitgekozen die zich in geen enkel opzicht onderscheiden van de rest. Die zullen het zaligmakende geloof van God ontvangen. De anderen ontvangen dat geloof dus niet en zijn daardoor verworpen.

Omdat God volkomen wijs, onveranderlijk, alwetend en almachtig is, kan zijn verkiezing volgens deze leer niet veranderd, herroepen of teniet gedaan worden. Evenmin kunnen de uitverkorenen verworpen of hun aantal verminderd (of vermeerderd) worden.

De verworpenen zijn de mensen over wie God heeft besloten hen in de ellende te laten. God besloot hun het heilbrengend geloof en de genade van de bekering niet te schenken, maar hen op hun eigen wegen en onder zijn rechtvaardig oordeel te laten en hen voor eeuwig te straffen om daarin zijn rechtvaardigheid te tonen.

TWEE GROEPEN

Het is duidelijk dat volgens deze leer het mensdom door God verdeeld is in twee groepen, de uitverkorenen en de verworpenen, en dat deze verdeling niet gebaseerd is op enig verschil in eigenschappen of hoedanigheden, maar louter en alleen zijn oorsprong vindt in Gods vrijmachtig handelen. Bovendien is er tussen die twee groepen een onoverkomelijke scheiding waardoor het volslagen onmogelijk is om ooit van de ene groep over te gaan in de andere.

WIL GOD DAN NIET ALLEN BEHOUDEN?

Petrus schrijft in zijn tweede brief, hoofdstuk 3 vers 9, dat God "niet wil dat sommigen verloren gaan, maar dat allen tot bekering komen." Datzelfde schrijft ook Paulus in de eerste Timotheüsbrief, hoofdstuk 2 vers 4: "...God, onze Heiland, die wil dat alle mensen behouden worden en tot erkenning der waarheid komen." En in zijn brief aan Titus, hoofdstuk 2 vers 11 schrijft hij dat "de genade van God verschenen is, heilbrengend voor alle mensen." Ook Johannes maakt in zijn eerste brief duidelijk dat Jezus Christus "niet alleen een verzoening is voor onze zonden, maar ook voor die der gehele wereld". Bovendien zegt Jezus in de

evangelien verschillende keren dat Hij niet gekomen is om de wereld te oordelen, maar om de wereld te behouden. (1Joh.2:2; Matth.18:11; Joh.3:16 en 17; 12:47.)

GEEN TEGENSTRIJDIGHEID

Hoe is dit alles met elkaar te rijmen? Het valt niet te loochenen dat er in de Bijbel heel nadrukkelijk wordt gesproken over uitverkiezing. In de Dordtse Leerregels worden dan ook verschillende teksten aangehaald die daarover in de Bijbel staan.

Maar zijn die bijbelgedeelten dan niet in tegenspraak met de schriftplaatsen waarin nadrukkelijk gezegd wordt dat het niet Gods wil is dat er iemand verloren zou gaan, maar dat allen tot bekering komen?

Nee, dat is niet het geval. De uitverkiezing is daar op geen enkele manier mee in tegenspraak, integendeel zelfs! Tenminste, de uitverkiezing zoals daarover in de Bijbel wordt gesproken.

WIE EN WAAROM UITVERKOREN?

Paulus schrijft in zijn eerste Korinthebrief iets over de uitverkiezing waardoor dat heel duidelijk wordt. Hij laat daar namelijk precies zien wie er zijn uitverkoren en met welk doel die uitverkoren zijn.. Het staat in het eerste hoofdstuk, vers 26-31. Hier wordt ons de sleutel van het raadsel aangereikt.

26 Want gij ziet uw roeping, broeders, dat gij niet vele wijzen zijt naar het vlees, niet vele machtigen, niet vele edelen.

27 Maar het dwaze der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou; en het zwakke der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij het sterke zou beschamen;

28 En het onedele der wereld, en het verachte heeft God uitverkoren, en hetgeen niets is, opdat Hij hetgeen iets is, te niet zou maken;

29 Opdat geen vlees zou roemen voor Hem.

30 Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, Die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing;

31 Opdat het zij, gelijk geschreven is: Die roemt, roeme in den Heere.

GODS DOEL

Uit dit gedeelte wordt duidelijk wie het zijn die door God worden uitverkoren: degenen die niets zijn en niets hebben om zich op te beroemen.

Maar er staat ook bij met welk doel God deze machtelozen, rechtelozen, onaanzienlijken en verachten uitkiest: Hij vervult ze met een overvloed aan geestelijke rijkdom, opdat de ogen zouden opengaan van degenen die menen alles te bezitten en aan niets gebrek te hebben, zodat ze zich zouden gaan schamen. Door de zegen die Hij uitstort over de "armen", wil Hij de "rijken" laten zien hoe geestelijke naakt en arm ze in feite wel zijn. Met de bedoeling dat ze zich dan zouden gaan vernederen onder de machtige hand des Heren, om daarna ook verhoogd te worden zoals Jacobus en Petrus schrijven in hun brieven. (Jak.2:5; 4:6-10; 1Petr.5:5-7)

Op deze wijze is de uitverkiezing niet in tegenspraak met Gods verlangen dat allen tot bekering zouden komen.

NAAR BENEDEN

De uitverkiezing van degenen die niets hebben, is er kennelijk dus niet voor om de rest uit te sluiten, integendeel. Ze is ervoor om alle hóóghmoed uit te sluiten. Ze wil de mensen bewegen hoogmoed af te leggen, van hun voetstuk af te komen, zich te vernederen en zich te voegen bij degenen die van zichzelf erkennen niets te hebben en te kunnen en die door de prediking een verlangen hebben gekregen naar de hemelse schatten die God hen wil schenken in de Here Jezus Christus.

RODE DRAAD

Dit principe van uitverkiezing loopt als een rode draad door de hele Bijbel: waar God belovend en handelend optreedt, worden de eenvoudigen, de nederigen en de machtelozen uitverkoren met voorbijgaan aan de machtigen.

"...Hij heeft hoogmoedigen in de overlegging huns harten verstrooid; Hij heeft machtigen van de troon gestort en eenvoudigen verhoogd; hongerigen heeft Hij met goederen vervuld en rijken heeft Hij ledig weggezonden." zegt Maria in Lucas 1 vers 51-53.

En Jakobus schrijft: "Hoort, mijn geliefde broeders! Heeft God niet de armen naar de wereld uitverkoren om rijk te zijn in het geloof en erfgenamen van het Koninkrijk dat Hij beloofd heeft aan wie Hem liefhebben?"

Ook in de verkiezing tot bepaalde taken zien we dat. Bijvoorbeeld bij Jozef, Jacob en David. Van Jacob lezen we bijvoorbeeld in Rom. 9:12, dat het het verkiezend voornemen van God was, dat de oudste, dus degene die recht had op de erfenis en op het leiderschap, de jongste dienstbaar zou zijn.

HET EVANGELIE WERKT VERKIEZEND

Ja, het evangelie zelf bergt die verkiezing in zich. Want het kan alleen ontvangen worden door geloof. En geloof houdt per definitie de erkenning in volkomen afhankelijk te zijn van Gods genade.

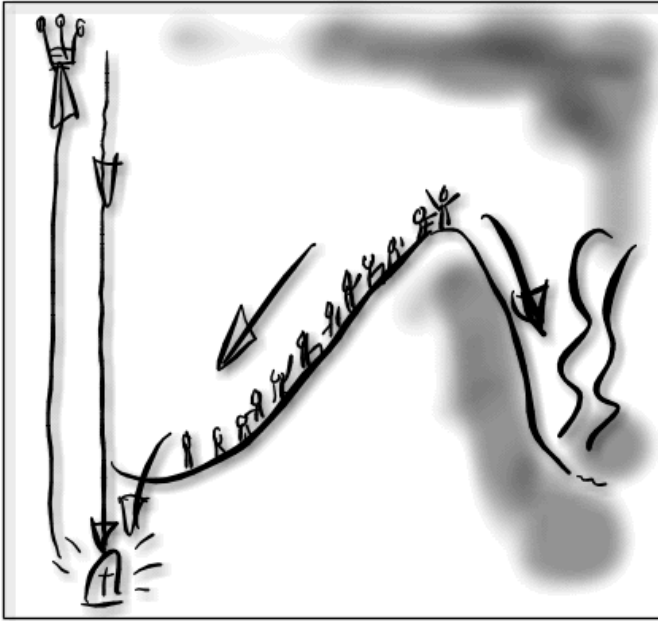
Daardoor is ook het heil tot de heidenen gekomen. Degenen die zich voorstonden op hun verkiezing, hun vermeende werken en op hun eigen gerechtigheid, hebben het beloofde niet verkregen. Maar de heidenen die geen gerechtigheid najaagden, hebben die wel ontvangen, namelijk de gerechtigheid die uit het geloof is. Rom. 9:30-10:3.

En ook hier is de bedoeling dat de hoogmoedigen beschaamd zouden staan en jaloers zouden worden op degenen die alleen maar uit genade, uit geloof kunnen leven. Dat is de diepere betekenis van Rom. 11:32. "Want God heeft hen allen onder ongehoorzaamheid besloten, om Zich over hen allen te ontfermen."

HET RECHT VAN DE STERKSTE

Er ligt grote wijsheid in dit principe van de uitverkiezing. In de wereld zijn de sterken uitverkoren. Daarom draait daar alles om status en prestatie. Daar geldt het recht van de sterkste.

Het gevolg is een eindeloos gevecht om erkenning en aanzien te verwerven. Hoe hoger je komt op de maatschappelijke ladder, hoe belangrijker je wordt. Maar ook eenzamer. Want de zwakkeren vallen af en alleen de zeer sterken bereiken de top. Degenen die het niet konden redden, benijden hen die zo hoog konden klimmen, terwijl die op hun beurt weer neerzien op allen die minder zijn dan zij. En allen voeren strijd met degenen op hun eigen niveau, om toch nog net even meer te kunnen zijn.

Zelfs onder de sterksten gaat de strijd door, want ook onder hen zullen er weer zwakkeren en sterkeren zijn. Ja, wanneer de sterksten de uitverkorenen zijn, dan is oorlog op alle niveaus het gevolg. Het brengt overal verdeeldheid, scheiding en eenzaamheid. Iedereen wordt per definitie door anderen buitengesloten.

HET RECHT VAN DE ZWAKSTE

Maar wanneer de zwakken zijn uitverkoren en het belangrijkste worden, dan zien we het tegenovergestelde gebeuren. Op de weg naar beneden verdwijnt de eenzaamheid, de gemeenschap wordt steeds groter. Niemand wordt meer buitengesloten want de weg naar beneden kan iedereen gaan. Het is een weg van vrede,

want het begaan van deze weg gaat nooit ten koste van anderen! Om hoger te komen, moest je anderen vernederen. Maar wanneer je de minste wilt zijn, moet je anderen verhogen! Daarom zegt Jezus ook: Wie de meeste wil zijn in het Koninkrijk van God, is aller dienaar.

MOEILIJKE TEKSTEN

In Rom. 9 staan een aantal uitspraken van Paulus die toch nog wat moeilijkheden geven. Bijvoorbeeld vers 20-23. Daarin wordt gesproken over God die, evenals de pottenbakker, het recht heeft voorwerpen te maken tot eervol en tot alledaags gebruik. Hij maakt voorwerpen van ontferming en voorwerpen des toorns. Hier krijg je toch wel de indruk, dat je òf het een òf het andere bent en niet van de ene in de andere categorie over kunt gaan.

Maar in zijn tweede Timoteüsbrief, hoofdstuk 2 vers 20 en 21, schrijft hij daar ook over. "In een groot huis zijn voorwerpen met eervolle, maar ook met minder eervolle bestemming." En dan schrijft hij erbij: "Indien iemand zich nu hiervan gereinigt heeft (van de ongerechtigheid uit vers 19) zal hij een voorwerp zijn met eervolle bestemming, geheiligd, bruikbaar voor de eigenaar, voor iedere goede taak gereed."

Dus zelfs hier is het niet zo vaststaand dat je niet zou kunnen overgaan van de ene in de andere categorie.

In Mattheüs 22 vers 14 staat de bekende uitspraak van Jezus: "Want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren." Ook hier zou je de indruk kunnen krijgen dat de categoriën vaststaan.

Maar wanneer we deze tekst in het verband lezen waarin het staat, dan valt het op dat ook deze verkiezing gebaseerd is op vrije keuzes die gemaakt zijn. De eerste geroepenen waren de vrienden van de Koning die geen acht sloegen op de uitnodiging, maar een keuze maakten voor hun eigen bezigheden. En de persoon die buitengeworpen werd aan het eind van het verhaal, verkoos zijn eigen kleding boven het bruiloftskleed dat hem was aangeboden. Ook hier is het weer de hoogmoed die niet wordt afgelegd, die de mens verworpen doet zijn.

ONZE REDDING

Ja, het is waar dat er een uitverkiezing is. Gelukkig maar! Anders was iedereen reddeloos verloren in het rechtvaardige oordeel van God. Het is zijn raadsbesluit dat er mensen gered zouden worden. Maar er moest wel ergens begonnen worden. Hij begint bij datgene wat niets is.

Eigenlijk zou je kunnen zeggen dat Hij begint bij zijn eigen Zoon. Om de menselijke hoogmoed te beschamen, werd Hij, die echt hoog was, vernederd tot mens, tot dienstknecht, ja tot een door God geslagene en verdrukte. En alsof dat nog niet genoeg was, nam Hij onze zonde van hoogmoed op zich en liet zich daarmee vervloeken door zijn eigen Vader. Hij vernederde zich in tot de dood van een vervloekte, een door God verlatene. Hij schreeuwde het uit: "Mijn God! Mijn God! Waarom hebt Gij Mij verlaten?"

Hij werd de eerste die echt totaal niets was. Daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd en Hem de naam boven alle naam geschonken opdat we allemaal van onze "hoogte" zouden afkomen en onze knieën zouden buigen voor Hem. (Fil.2:6-11) Alleen zo worden we verlost van hoogmoed en worden we aanvaardbaar voor God.

Jezus is als het ware de lift die afdaalde tot het absolute dieptepunt. We kunnen instappen op het niveau waar we erkennen niets te zijn. Dan worden we in Hem en met Hem verhoogd. Dat was al Gods bedoeling voor Hij de wereld schiep: dat we uitverkoren zouden zijn in Christus. (Ef.1:4)

CHRISTUS' BRUID

Wanneer er een uitverkiezing zou zijn waarbij God bij een deel van de mensen de harten vermurwt, hoe hard die ook zijn en ze buigt om te geloven, dan is er geen sprake van vrije keus. Wanneer Christus op die manier zijn Bruid zou verwerven, dan zou zijn Hemelse Huwelijk van een lager niveau zijn dan een huwelijk aan deze zijde van de eeuwigheid, waarbij een vrouw zich uit eigen vrije wil aan haar man geeft en trouw blijft, ondanks alle mogelijkheden van ontrouw en overspel.

VRIJE WIL EN VRIJE KEUZE

Nee, in de eeuwigheid zullen de mensen God dienen met een vrije wil. Anders zouden het marionetten zijn. Daarvoor is het noodzakelijk dat de uitverkorenen zo grondig overtuigd zijn van de afschuwelijkheid van hoogmoed en zonde, en zo doordrongen zijn van de vreselijke consequenties daarvan, dat er in alle eeuwigheden niemand meer zo dwaas zal zijn om die verkeerde keuze nog eens te maken.

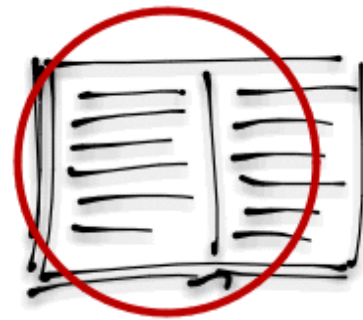
Daarom worden ze nu beproefd. Aan alle kanten is er verzoeking. Ze kunnen alle kanten op. Ze zijn volkomen vrij om te zondigen. Maar ze leren daardoor om daar nee tegen te zeggen en te volharden in de gerechtigheid. Zo krijgt God mensen in de eeuwigheid die kennis hebben van Goed en Kwaad zonder door het kwaad overwonnen te worden en te zondigen. Dat was al vanaf het begin zijn bedoeling. Daarom stond er in de Hof de boom der Kennis en de boom des Levens. God wil mensen die kiezen.

DUIVELSWERK

De duivel hanteert het principe van de uitverkiezing van de sterken. Daardoor ontstaat er per definitie op alle niveaus een onoverkomelijke kloof tussen de zwakken en de sterken, waarbij de zwakken het onderspit delven en worden verworpen.

God daarentegen hanteert het principe van de uitverkiezing van de zwakken waardoor de poort naar het heil per definitie wijd openstaat voor allen.

Driehonderd jaar geleden selecteerden theologen de teksten over de uitverkiezing zo, dat daaruit een leerstuk kon worden afgeleid waarin God "naar zijn volkomen vrij, rechtvaardig, onberispelijk en onveranderlijk welbehagen" besloten heeft voor een groot deel van de mensen de poort naar het heil te sluiten en ze door een onoverbrugbare kloof te scheiden van allen die evenzeer zondaren zijn, maar door Hem zijn uitverkoren. Waarom bijbelgetrouwe theologen één van de duidelijkste teksten over Gods bedoeling met de uitverkiezing buiten beschouwing hebben gelaten bij het vastleggen van de leer over de verkiezing en verwerping in de Dotsse Leerregels is niet duidelijk. De enige reden zou kunnen zijn dat het niet paste in het ronde theologische systeem van waaruit ze de Heilige Schrift interpreteerden....

Het is onmogelijk om de inhoud van de Bijbel te vatten in een rond theologisch systeem. Er vallen dan altijd stukken buiten en er moeten stukken aan worden toegevoegd om de zaak rond te krijgen...

EPILOOG

Met het bovenstaande zijn niet alle vragen rondom de uitverkiezing beantwoord en opgelost. Romeinen 9 blijft een moeilijk hoofdstuk. Daarom is het goed om ten besluite de woorden van de apostel Petrus uit het laatste hoofdstuk van zijn tweede brief ter harte te nemen: "...en houdt de lankmoedigheid van onze Here tot zaligheid, zoals ook onze geliefde broeder Paulus naar de hem gegeven wijsheid u geschreven heeft, evenals in alle brieven, wanneer hij over deze dingen spreekt. Daarin is een en ander moeilijk te verstaan, wat de onkundigen en onstandvastige lieden tot hun eigen verderf verdraaien, evenals trouwens de overige schriften..."